

DOSAR NR. 220/2/2013

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 1257
ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 08.04.2013
CURTEA CONSTITUITĂ DIN:
PREȘEDINTE - DIANA MAGDALENA BULANCEA
GREFIER - GRIGORE DICULESCU

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de **reclamantul** CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu **pârâtul SOPOTA Ioan**.

La apelul nominal făcut în ședință publică, la ordine, se prezintă pentru reclamant, consilier juridic [REDACTAT] care depune delegație de reprezentare, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care a învederat următoarele:

- *procedura de citare este legal îndeplinită;*
 - *cauza are ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborat al Securității*
- OUG nr. 24/2008”, după care:

Nemaifiind alte cereri de formulat, excepții de invocat ori probatorii de administrat, Curtea a constatat cauza în stare de judecată și a acordat cuvântul în dezbateri.

Având cuvântul, reprezentantul reclamantului a solicitat admiterea acțiunii, astfel cum a fost formulată și motivată, pe larg pentru motivele expuse în cuprinsul acesteia, iar în esență întrucât, în cauză, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. a) din OUG nr. 24/2008.

Curtea, în temeiul art. 150 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul sesizării instanței, declară închise dezbaterile și reține cauza spre soluționare.

CURTEA,

Deliberând asupra acțiunii în constatare de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București Secția a VIII-a Contencios Administrativ la data de 10.01.2013 sub nr. 220/2/2013 reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** a solicitat instanței, în contradictoriu cu pârâtul **SOPOTA IOAN**, ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate existența calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul **SOPOTA Ioan**, născut la data de 04.01.1948, în Săud, Județul Bihor, fiul lui Vasile și Marta, domiciliat în mun. [REDACTAT] județul Satu Mare.

În motivarea acțiunii s-a arătat că, în fapt, prin cererea nr. P 3142/01/07.01.2010, adresată C.N.S.A.S. de către domnul [REDACTAT] se solicita verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului nr. I 756 (cota C.N.S.A.S.),

dosar în care domnul **SOPOTA Ioan** figurează în volumul 1, filele 35, 36, 37, 38. Ținând cont de prevederile art. 1 alin. 7 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cererea formulată este legală.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/2477/26.10.2012, precum și ai înscrisurilor atașate acțiunii introductive, pârâtul **SOPOTA IOAN** a avut gradul de căpitan în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Satu - Mare, Serviciul 1/ A (1986).

Potrivit documentelor din dosarul nr. I 756 (cota CNSAS), în această calitate, domnul **SOPOTA Ioan** a participat activ la urmărirea informativă a domnului U.R.F., profesor de limba și literatura română la Școala Generală nr. 7 din Satu Mare, membru al Uniunii Scriitorilor, supravegheat informativ cu motivația: „suspect în acțiunea <TURNUL>, este semnalat prin sursele <S> (interceptarea corespondenței) și <T> (tehnică operativă) *cu manifestări ostile la adresa politicii partidului și statului nostru.*”

Astfel, prin Nota de analiză din data de 15.03.1986, pârâtul a propus următoarele măsuri informativ-operative:

- „Va fi dirijată pe lângă obiectiv sursa <MARCELA>, pentru a se furniza noi aspecte vizând comportarea acestuia, felul cum a apreciat sau a fost apreciat de către inspecția M.E.I. ce a avut loc recent în județul SATU MARE, preocupările actuale ș.a. Termen: permanent. Răspunde: cpt. SOPOTA I.
- Contactarea persoanei de încredere <H.I.N.> care frecventează Cenaclul pentru a avea o cunoaștere mai bună a activității obiectivului. Termen: permanent. Răspunde: cpt. SOPOTA I.
- Folosirea în continuare a sursei <S> (interceptarea corespondenței).

În raport de evoluția situației operative se vor lua și alte măsuri.”

De asemenea, în aceeași acțiune informativă, domnul **SOPOTA Ioan** a dirijat surse din legătura personală a domniei sale cu următoarele sarcini: „**să ne semnaleze despre activitatea celui în cauză, felul cum pregătește unele manifestări culturale, atașamentul său la orânduirea socialistă, ș.a..**”

Astfel, observând conținutul informațiilor din documentele citate mai sus, există o evidentă încălcare a dreptului la viață privată (art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice).

Subliniază reclamantul că, prin urmărirea cu ajutorul informatorilor - care erau instruiți de pârât cu privire la tipul de informații pe care ar fi trebuit să le caute - domnul **SOPOTA Ioan** a obținut date referitoare la anturajul, preocupările și viața de zi cu zi a celui urmărit, iar simpla obținere a unor informații cu caracter personal referitoare la cei urmăriți de Securitate, fără cunoștința și fără acordul acestora și pentru motive care nu aveau de a face cu apărarea intereselor naționale, constituia o violare a dreptului la viață privată.

Astfel că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 pentru a se putea constata calitatea de „lucrător al Securității”, respectiv:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989.
2. în calitatea menționată la punctul 1 să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngreunat drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

În drept, cererea a fost întemeiată pe disp. art. 1 alin. 7 teza a II -a, art. 2 lit. a), art. 8 lit. a), și art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5 și art. 35 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, adoptat prin Hotărârea Colegiului Nr. 2/2008, publicat în Monitorul Oficial al României Nr. 18/09.01.2009, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedire, reclamantul a depus o serie de înscrisuri.

Cererea este scutită de la plata taxei de timbru.

Pârâțul SOPOTA IOAN a depus întâmpinare, în esență, susținând că și-a desfășurat activitatea în conformitate cu legile și actele normative - ordinele și regulamentele - în vigoare la acea dată, astfel încât a executat acțiunea informativă conform metodelor specifice.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

Dispozițiile art. 2 lit. a) ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”

Din înscrisurile existente la dosarul cauzei reiese că pârâțul **SOPOTA Ioan** a avut gradul de căpitan în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Satu - Mare, Serviciul 1/A (1986), aspect confirmat de pârât prin întâmpinarea depusă.

În raport de conținutul acestor înscrisuri, Curtea apreciază îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG 24/2008, în sensul că pârâțul a avut calitatea de ofițer al Securității.

Din poziția deținută, pârâțul a propus o serie de măsuri informativ - operative, în privința numitului [REDACTAT] titular al sesizării pentru efectuarea verificărilor, profesor de limba și literatura română la Școala Generală nr. 7 din Satu Mare, membru al Uniunii Scriitorilor, supravegheat informativ cu motivația: „suspect în acțiunea <TURNUL>, este semnalat prin sursele <S> (interceptarea corespondenței) și <T> (tehnică operativă) **cu manifestări ostile la adresa politicii partidului și statului nostru.**” și a dirijat surse din anturajul său pentru a furniza informații cu privire la manifestările celui supravegheat.

Din conținutul înscrisurilor menționate anterior, reiese în mod evident că în virtutea funcției sale, prin activitățile desfășurate, pârâțul a adus atingere dreptului la viața privată al numitului [REDACTAT] recunoscut și garantat de legislația în vigoare la acea dată, prejudiciind grav statutul acestuia.

În consecință, Curtea reține că și a doua condiție prevăzută de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG 24/2008 este îndeplinită în sensul că prin acțiunile întreprinse în calitate sa de angajat al organelor Securității, pârâțul a adus atingere dreptului la viață privată al persoanelor urmărite, astfel cum era consacrat de art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Curtea apreciază că apărările pârâtului, formulate prin întâmpinare, nu sunt în măsură a duce la respingerea acțiunii CNSAS.

Astfel, pârâtul invocă faptul că nu a făcut altceva decât să-și exercite atribuțiile profesionale, exclusiv în limitele și exigențele prevederilor legale, însă nu au relevanță actele administrative interne cu caracter normativ sau individual care le permiteau lucrătorilor fostei Securități să intervină în viața privată a persoanelor în scopul culegerii de date și informații prin interceptarea corespondenței, interceptarea convorbirilor telefonice, crearea unor rețele de informatori dirijați să obțină informații precise în legătură cu anumite probleme de interes care vizau opiniile și mentalitățile politice, sociale, religioase etc. strict în scopul determinării sau prevenirii unor atitudini potrivnice statului totalitar sau regimului comunist.

Curtea subliniază că esențială în reținerea calității de lucrător al Securității în accepțiunea legii este realizarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de *activități prin care să fi suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului*, iar scopul reglementării nu este nicidecum acela de a stabili o răspundere juridică în sarcina pârâtului, ci de a aduce la cunoștință activitatea sa, desfășurată în sprijinul regimului totalitar comunist.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice "sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal" (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupa sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții", acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, „În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.”

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice. Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului

totalitar. S-a considerat deci că *cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească.*

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngădit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

Astfel, în cauză, apărările pârâtului referitoare la exercitarea atribuțiilor de serviciu în baza normelor de organizare ale D.S.S., nu au relevanță față de scopul explicit al reglementării. Opțiunea a aparținut pârâtului, iar eventualele repercusiuni la care pârâtul s-ar fi expus din partea unui stat totalitar, care nu își respecta propriile reglementări legale și/sau constituționale, dacă nu ar fi executat dispozițiile/ordinele primite, nu are relevanță în cauză. Decizia pârâtului de a urma astfel de instrucțiuni și ordine, în vădită contradicție cu înșiși prevederile constituționale în vigoare în perioada de referință, a căror supremație era de asemenea consacrată, și cu prevederile tratatelor internaționale ratificate de România, de a se face unul din instrumentele de supraveghere și represiune ale regimului comunist, constituie o opțiune personală a acestuia, fără nici o relevanță în aprecierea activității sale din perspectiva incidenței art. 2 lit. a din ordonanță.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în sector 3, București, str. Matei Basarab nr. 55-57, în contradictoriu cu *pârâtul SOPOTA Ioan*, născut la data de 04.01.1948, în Săud, Județul Bihor, fiul lui Vasile și Marta, domiciliat în mun. Satu Mare, bd. [REDACTAT], județul Satu Mare.

Constată calitatea de lucrător în privința pârâtului *SOPOTA Ioan*, născut la data de 04.01.1948, în Săud, Județul Bihor, fiul lui Vasile și Marta, domiciliat în mun. Satu Mare, bd. [REDACTAT], județul Satu Mare.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 08.04.2013.

PREȘEDINTE,
Diana Magdalena Bulancea

GREFIER,
Grigore Diculescu

CONFORM CU
ORIGINALUL